

Handling 2021 nr 205

Yttrande över motion av Karin Pleijel (MP), Gertrud Ingelman (V) och Stina Svensson (FI) om att inrätta ett lokalt granskningsråd för klimat

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker yrkande från S, M, V, MP, L och C den 8 oktober 2021 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att inrätta ett klimatråd, ta fram ett förslag till reglemente för rådet samt förslag på ledamöter till rådet.
2. Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att i sitt arbete med att inrätta ett lokalt klimatråd utgå från det ramverk som finns beskrivet i yrkandet.
3. Den av Karin Pleijel, Gertrud Ingelman och Stina Svensson väckta motionen anses därmed besvarad.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Karin Pleijel (MP), Emmyly Bönfors (C) och Blerta Hoti (S) yrkade bifall till yrkande från S, M, V, MP, L och C den 8 oktober 2021.

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade bifall till yrkande från SD den 13 augusti 2021 om att avstyrka motionen.

Martin Wannholt (D) yrkade bifall till yrkande från D den 27 augusti 2021 om att avstyrka motionen.

Kommunstyrelsen godkände först ordförandens förslag att yrkandet från D och yrkandet från SD behandlas som ett yrkande då de båda föreslår att motionen ska avstyrkas.

Kommunstyrelsen beslutade herefter utan omröstning att bifalla Karin Pleijels m.fl. yrkande.

Representanterna från S, M, V, MP, L, C och KD antecknade som yttrande en skrivelse från den 8 oktober 2021.

Elisabet Lann (KD) antecknade som yttrande en skrivelse från den 8 oktober 2021.

Göteborg den 13 oktober 2021
Göteborgs kommunstyrelse

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yttrande

Socialdemokraterna, Moderaterna, Vänsterpartiet,
Miljöpartiet, Liberalerna, Centerpartiet och
Kristdemokraterna

2021-10-08

Ärende nr 3.7

Yttrande angående Yrkande angående inrättandet av ett lokalt klimatråd

I november 2020 gav kommunstyrelsen i uppdrag att arbetsgruppen för ett fossilfritt Göteborg skulle utvärderas senast till den 1 juli 2021. Arbetsgruppen har genomfört en utvärdering som kommer att behandlas av kommunstyrelsen framöver.

Våra partier har nu enats kring inrättandet av ett nytt klimatråd för staden. Den kommer att tillföra en viktig funktion för att säkerställa verkställigheten av miljö- och klimatprogrammet. I samband med detta har våra partier påbörjat en diskussion kring Fossilfrittgruppens framtid och kommit överens om att gruppen ska avvecklas. Detta ska ske i samband med att utvärderingen behandlas av kommunstyrelsen.

Yrkande

S, M, V, MP, L, C särskilt yttrande KD

Ärende nr 3.7

2021-10-08

Yrkande angående inrättandet av ett lokalt klimatråd

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att inrätta ett klimatråd, ta fram ett förslag till reglemente för rådet samt förslag på ledamöter till rådet.
2. Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att i sitt arbete med att inrätta ett lokalt klimatråd utgå från det ramverk som finns beskrivet i yrkandet.
3. I och med detta anses motionen besvarad.

Yrkandet

Den senaste IPCC-rapporten från FN:s klimatpanel visade att effekterna av klimatförändringarna är större än vad som tidigare var känt. Enligt rapporten finns fortfarande tid att hejda klimatförändringarna, men den bedöms som mycket knapp. Kommunstyrelsen beslutade under förra året att ge stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram förslag på hur ett Programråd kan utformas och inrättas i enlighet med förslaget till nytt Miljö- och klimatprogram i syfte att Göteborgs Stads samlade politik effektivt leder mot målet om nollutsläpp av klimatgaser senast 2045. Stadsledningskontoret gjorde en genomlysning av olika möjliga typer av råd och gav förslag på två olika utformningar av ett sådant Programråd; granskningsråd för klimat och referensråd för miljö- och klimat.

Granskningsrådet för klimat föreslogs ha som uppgift att bidra till att nå stadens klimatmål genom att granska den lokala politiken och stadens strategiska arbete för att nå målen i miljö- och klimatprogrammet. Referensrådet föreslogs ha som syfte att bidra till att nå samtliga mål i stadens miljö- och klimatprogram genom att ge råd till stadens strategiska arbete för att nå målen i programmet. Ett granskningsråd föreslogs endast bestå av experter från akademien medan referensrådet bedömdes kunna innehålla en bredare representation och även inkludera politiska representanter.

I syfte att inrätta ett råd som får bred politisk förankring och som bidrar till verkställigheten av miljö- och klimatprogrammet har våra partier tillsammans enats om en väg framåt. Vår bedömning är att det behövs ett råd som kan främja ett aktivt och framåtsyftande lokalt klimatarbete med tydligt fokus på att föreslå och värdera åtgärder. Rådet ska arbeta självständigt gentemot stadens politiker och tjänstepersoner. Rådet ges i uppdrag att analysera hur klimatmålen i stadens miljö- och klimatprogram kan nås på ett kostnads-effektivt sätt, det vill säga med en hög klimatnytta för göteborgarnas skattemedel. Åtgärderna ska vara framåtsyftande genomförbara och specifika. Rådet avrapporterar löpande sitt arbete genom en skriftlig rapport till miljö- och klimatnämnden en gång per år. Rådets arbete genom de skriftliga rapporterna följs även upp inom ramen för uppföljningen av miljö- och klimatprogrammet. Om rådet önskar tätare avrapportering ska den möjligheten finnas till miljö- och klimatnämnden.

Rådets rapporter ska ta hänsyn till omvärldsanalys inklusive befintligt arbete i staden, forskning, ny teknik samt eventuella målkonflikter inom området. I rapporten som lämnas till miljö- och klimatnämnden ska det tydligt framgå vilka åtgärder som bedöms ge mest klimatnytta för stadens skattemedel, hur tidshorisonterna samt hur en grov kostnadsbedömning för respektive åtgärd ser ut.

Rådets ledamöter ska vara från akademien och dess sammansättning ska spegla de tre hållbarhetsaspekterna: social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Den sociala hållbarhetsaspekten ska beakta socioekonomiska faktorer i klimatomställningen. Vilka profiler som behövs samt hur platserna fördelas beslutas av miljö- och klimatnämnden.

Rådets ska bestå av max 5–7 ledamöter och arbeta transparent gentemot invånarna genom att vara tillgängliga. Klimatrådets skriftliga rapport ska bidra till transparens mellan rådets arbete och allmänheten.

Göteborgs stad har ambitiösa klimatmål. Det är därför angeläget att rådet inrättas så snart som möjligt. Vår förhoppning är att rådet kommer att bidra till ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt klimatarbete och tillföra ett viktigt kunskapsunderlag.

Yrkande

Demokraterna

2021-08-27

Ärende nr 3.3

Yrkande angående motion av Karin Pleijel (MP), Gertrud Ingelman (V) och Stina Svensson (FI), om att inrätta ett lokalt granskningsråd för klimat

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motionen avslås.

Yrkandet

Ett nytt miljö- och klimatprogram med en mycket långtgående ambition inom klimatområdet fram till år 2030 har nyligen beslutats.

Miljöförvaltningen har ansvarat för att under år 2018 utarbeta rapporten ”Fossilfritt – vad krävs?” som omfattar 82 förslag på åtgärder inom klimatområdet inom Göteborg. En arbetsgrupp där åtta politiska partier ingår har i uppdrag att föreslå åtgärder från denna rapport där stöd kan nås för en politisk majoritet. På initiativ av arbetsgruppen har förslag som medför betydande utsläppsreduktioner beslutats av kommunfullmäktige och är under genomförande i närtid. Därtill är en ny energiplan på remiss som om förslagen beslutas kommer att ge omfattande reduktioner av klimatpåverkande utsläpp.

Vad gäller uppföljning av de beslut som fattas av kommunfullmäktige sker detta genom återrapportering via förvaltningar och bolag samt genom det miljöledningssystem som inrättas under år 2021. Även stadsrevisionen utgör en kontrollfunktion av verkställigheten av beslut i kommunfullmäktige, förvaltningar och kommunala bolag.

Ett nytt klimatråd skulle tillföra ett begränsat mervärde då de åtgärder för minskad klimatpåverkan där staden har rådighet är kända. För de åtgärder där staden inte har rådighet kan förvisso ett råd vara en av flera tänkbara instanser. Ett mer effektivt genomförande av åtgärder inom detta område är att samverka med berörda intressenter i gemensamma projekt vilket redan sker. Exempel på detta är miljöförvaltningens deltagande i Viable Cities som drivs tillsammans med flera andra svenska städer eller BRG:s arbete inom elektrifiering av fordonsflottan. Andra samarbeten pågår även inom bolagssektorn som t ex Göteborg Energis samverkan med raffinaderierna och Renova för ökad återvinning av spillvärme eller Göteborgs hamns arbete med rederier, terminaloperatörer, fordonsindustri med alternativa drivmedel och elektrifiering. Dessa intressenter samverkar även inom ett projekt för infångning, transport och slutförvaring av koldioxid s k CCS.

Alla branscher med större klimatpåverkan har klimatfärdplaner där kunskapen redan är etablerad om vilka åtgärder som skall prioriteras och när i tiden. En samverkan med branschorganen och föregångare inom aktuella branscher kan ske utan ett klimatråd.

Den klimatpåverkan som staden har rådighet över motsvarar ca. en fjärdedel av den klimatpåverkan en genomsnittlig göteborgare står för. Ytterligare en fjärdedel sker inom stadens gränser av andra aktörer. Ca. hälften utgörs av de konsumtionsbaserade utsläppen som sker genom konsumtionen av varor, resor, transporter mm som sker utom stadens gränser av göteborgare.

Genom att fokusera på ett genomförande av det nya miljö- och klimatprogrammet är behovet av ett klimatråd inte motiverat.

Yrkande
2021-08-13

Ärende 3.1

Yrkande angående – Motion av Karin Pleijel (MP), Gertrud Ingelman (V) och Stina Svensson (FI) om att inrätta ett lokalt granskningsråd för klimat

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Avslå motionen.

Yrkandet

Det samlade koldioxidutsläppen orsakade av människan är 40 miljarder ton per år. Detta påverkar koldioxidhalten i atmosfären samt medeltemperaturen globalt. Intergovernmental panel on climate change (IPCC) har nyligen kommit med en rapport där man uppdaterat prognoserna.¹

Det finns fem scenarier SSP1-1,9, SSP1-2,6, SSP2-4,5, SSP3-7,0 och SSP5-8,5.

Scenarierna bygger på om mänskligheten kommer att minska, släppa ut lika mycket eller öka koldioxidutsläppen.

SD anser att vi inte ska öka koldioxidutsläppen. Det kan vi göra genom att återanvända vårt utbrända kärnbränsle och bygga 4:e generationens kärnkraftverk. Det behövs mycket el i framtiden när vi ställer om till elbilar. Det behövs mycket kärnkraft när vi fasar ut fjärrvärmens från raffinaderierna och sopförbränningen. Vi behöver mycket betong från Gotland när vi bygger bort bostadsbristen och bygger färdigt alla infrastrukturprojekt i Göteborg.

Det är inte svårare än så här. Alla råd, planer och program osv som Göteborgs byråkrater sysselsätter sig med är helt onödigt. Vi i SD vet redan vad som behöver göras.

¹ [IPCC_AR6_WGI_SPM.pdf](#)

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-06-07

Diarienummer 0410/21

Handläggare

Hedwig Andrén

Telefon: 031-368 02 33

E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av Karin Pleijel (MP), Gertrud Ingelman (V) och Stina Svensson (FI) om att inrätta ett lokalt granskningsråd för klimat

Motionen

Karin Pleijel (MP), Gertrud Ingelman (V) och Stina Svensson (FI) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Göteborgs Stad inrättar ett lokalt granskningsråd för klimat i syfte att driva på stadens klimatarbete för att nå målen i Parisavtalet.

Motionärerna föreslår vidare att kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram styrdokument som tydliggör granskningsrådets ansvar, sammansättning samt hur det praktiska arbetet ska gå till.

På nationell nivå har riksdagen som en del i det klimatpolitiska ramverket tillsatt det klimatpolitiska rådet i bred politisk enighet. En oberoende grupp av experter som utvärderar och hjälper den nationella politiken att fatta tillräckliga beslut för att klara klimatmålen. Motionärerna anser att ett liknande råd på lokal nivå effektivt skulle driva på stadens klimatarbete och det skulle hjälpa stadens politiker att fatta beslut som är i linje med klimatmålen.

Förslaget om ett granskningsråd för klimat finns också med som en av åtgärderna i rapporten "Fossilfritt Göteborg - vad krävs?". Ett liknande råd finns också redan i Lunds kommun. Motionärerna framhåller att det är viktigt att låta oberoende experter med bred kompetens granska stadens miljöarbete. Även i förslaget till nytt miljö- och klimatprogram finns förslag om att ta fram ett programråd för att bedöma, föreslå åtgärder och analysera stadens implementering av programmet.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till miljö- och klimatnämnden. Remissinstansens svar är framgår i nedanstående tabell.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Miljö- och klimatnämnden	Tar inte ställning till förslagen. Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yrkande D	Nämnden bedömer att ett externt råd skulle förstärka genomförandet av miljö- och klimatprogrammet och vara värdefullt oavsett vilken modell som väljs. Ett granskningsråd på klimatområdet skulle stärka stadens arbete och uppföljning

	Yrkande MP Omröstning	inom detta område, särskilt om det sker en synkronisering med uppföljningen av klimatmålen. Vilket råd Göteborgs Stad väljer att inrätta beror på vilket resultat staden vill ha.
--	--------------------------	---

Bedömning ur ekonomisk dimension

Utifrån hur andra liknande råd ser ut bedöms det röra sig om mellan 250 till 500 tkr per år i arvodering och mindre omkostnader. Bedömningen baseras på att akademien helt eller delvis gör uppdraget utan krav på arvode. I stadsledningskontorets tidigare underlag till förslag av granskningsråd ska en fast ersättning utgå till ordförande och vice ordförande. Till ovanstående uppskattning tillkommer kostnader för administration och övrigt stöd, exempelvis kommunikation.

De centrala råd som finns i Göteborgs Stad administreras av tjänstepersoner på stadsledningskontoret vilket kräver vissa personella resurser. Vid ett eventuellt inrättande av ytterligare råd kommer det att kräva mer resurser av stadsledningskontoret samt miljöförvaltningen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Ett granskningsråd skulle kunna stödja arbetet med att nå miljö- och klimatprogrammets klimatmål och komplettera arbetet med att följa upp såväl målen som arbetet med programmets strategier. Ett externt granskningsråd har exempelvis möjlighet att granska de uppsatta målen i budgetar och program och göra en bedömning av om de leder till tillräckligt kraftfulla utsläpps begränsningar i linje med Parisavtalet.

Bedömning ur social dimension

Motionen anger att granskningsrådet bör ha en bred kompetens så att även rättighets-, jämlikhets- och jämställdhetsperspektiven finns med, så att klimatarbetet ska bli så framgångsrikt som möjligt. Detta bör skapa förutsättningar för att de sociala dimensionerna beaktas i granskningsrådets rekommendationer, vilket i sin tur kan stärka stadens analyser och arbete i dessa tvärdisciplinära frågor.

Stadsledningskontorets kommentar

Kommunstyrelsen beslutade 2020-05-06 § 429 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram förslag på hur ett programråd kan utformas och inrättas i enlighet med förslaget till nytt miljö- och klimatprogram, i syfte att Göteborgs Stads samlade politik effektivt leder mot målet om nollutsläpp av klimatgaser senast 2045. När stadsledningskontoret redovisade uppdraget beslutade kommunstyrelsen 2020-11-11 § 923 i enlighet med yrkande från D, att inget råd inom miljö- och klimatområdet skulle inrättas.

Jonas Kinnander

Direktör Ärende och utredning

Eva Hessman

Stadsdirektör

Bilagor:

1. Motionen
2. Miljö- och klimatnämndens handlingar 2021-05-18 § 123

Handling 2021 nr 25

Motion av Karin Pleijel (MP), Gertrud Ingelman (V) och Stina Svensson (FI) om att inrätta ett lokalt granskningsråd för klimat

Klimatfrågan är vår tids ödesfråga och vi behöver göra allt vi kan för att nå målen i Parisavtalet. Det betyder att varje beslut behöver bidra till att uppnå målet. På nationell nivå har riksdagen som en del i det klimatpolitiska ramverket tillsatt det klimatpolitiska rådet i bred politisk enighet. En oberoende grupp av experter som utvärderar och hjälper den nationella politiken att fatta tillräckliga beslut för att klara klimatmålen. Vi ser att ett liknande råd på lokal nivå effektivt skulle driva på stadens klimatarbete. Det skulle hjälpa stadens politiker att fatta beslut som är i linje med klimatmålen.

Förslaget om ett granskningsråd för klimat finns också med som en av åtgärderna i rapporten "Fossilfritt Göteborg - vad krävs?". Ett liknande råd finns också redan i Lunds kommun. Genom att låta oberoende experter med bred kompetens granska stadens samlade politik får vi viktiga oberoende ögon på oss och verktyg att förändra och öka takten. Granskningsrådet bör ha en bred kompetens så att även till exempel jämlikhets- och jämställdhetsperspektiven finns med, för att klimatarbetet ska bli så framgångsrikt som möjligt. Stadsledningskontoret har tidigare tagit fram underlag som visar på att inrättandet av ett lokalt klimatråd sannolikt skulle ge stor nytta till liten kostnad. Även i förslaget till nytt miljö- och klimatprogram finns förslag om att ta fram ett programråd för att bedöma, föreslå åtgärder och analysera stadens implementering av programmet.

Göteborg har möjlighet att få del av ett starkt finansiellt stöd via EU:s "European Green Deal", genom att ha skrivit under Klimatkontrakt 2030. Kontraktet är ett långsiktigt åtagande, där nio städer, staten och innovationsprogrammet Viable cities samverkar för att nå klimatneutralitet till 2030. Genom att inrätta ett lokalt granskningsråd för klimat visar Göteborg att vi tar klimatfrågan på allvar och inte räds utomstående granskning. Det ökar trovärdigheten i stadens klimatarbete och ger därmed bättre förutsättningar att få extern finansiering till klimatomställningen som kan möjliggöra att Göteborg faktiskt bli en av Europas 100 första klimatneutrala städer 2030.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att:

1. Göteborgs stad inrättar ett lokalt granskningsråd för klimat i syfte att driva på stadens klimatarbete för att nå målen i Parisavtalet.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram styrdokument som tydliggör granskningsrådets ansvar, sammansättning samt hur det praktiska arbetet ska gå till.

Karin Pleijel (MP)

Gertrud Ingelman (V)

Stina Svensson (FI)

§ 123 Dnr 2021-2615

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Karin Pleijel (MP), Gertrud Ingelman (V) och Stina Svensson (FI) om att inrätta ett lokalt granskningsråd för klimat, 0410/21

Beslut

1. Miljö- och klimatnämnden skickar över miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande över remiss om motion av Karin Pleijel (MP), Gertrud Ingelman (V) och Stina Svensson (FI) om att inrätta ett lokalt granskningsråd för klimat.
2. Miljö- och klimatnämnden tar inte ställning till förslagen.

Handlingar

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2021-05-06 med bilagor.

Yrkanden

Peter Danielsson (D) yrkar att miljö- och klimatnämnden avstyrker motionen.

Helena Norin (MP) yrkar bifall till miljöförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer först proposition på beslutspunkt 1 i förvaltningens förslag och finner att nämnden bifaller förvaltningens förslag.

Ordförande ställer därefter proposition på bifall till beslutspunkt 2 i förvaltningens förslag mot bifall till Peter Danielssons yrkande och finner att nämnden bifaller förvaltningens förslag.

Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd omröstningsordning är: ”Ja” för bifall till beslutspunkt 2 i förvaltningens förslag, ”Nej” för bifall till Peter Danielssons yrkande.

Följande röstar ja: Gustaf Göthberg (M), Conny Källström (S), Gunvor Bergkvist (V), Ellen Österberg (L), Helena Norin (MP), Kochar Wallad Begi (S), Lena Hammarström (V) och Emmyly Bönfors Jansson (C).

Följande röstar nej: Peter Danielsson (D), Ulrika Asztély Nilsson (D) och Tony Liljendahl (SD).

Miljö- och klimatnämnden beslutar med 8 röster mot 3 att avslå Peter Danielssons yrkande.

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2021-05-18

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2021-05-21

Vid protokollet

Sekreterare

Sara Alander

Ordförande

Emmyly Bönfors Jansson (C)

Justerande

Helena Norin (MP)

Justering av protokollet har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla 2021-05-24.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-05-06

Diarienummer 2021-2615

Handläggare

Kristofer Palmestål

Telefon: 031-368 39 06

E-post: kristofer.palmestal@miljo.goteborg.se

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Karin Pleijel (MP), Gertrud Ingelman (V) och Stina Svensson (FI), om att inrätta ett lokalt granskningsråd för klimat, 0410/21

Förslag till beslut

1. Miljö- och klimatnämnden skickar över miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande över remiss om motion av Karin Pleijel (MP), Gertrud Ingelman (V) och Stina Svensson (FI) om att inrätta ett lokalt granskningsråd för klimat.
2. Miljö- och klimatnämnden tar inte ställning till förslagen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har gett miljö- och klimatnämnden möjlighet att yttra sig över remiss om motion av Karin Pleijel (MP), Gertrud Ingelman (V) och Stina Svensson (FI) om att inrätta ett lokalt granskningsråd för klimat senast den 1 juni 2021.

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar att:

1. Göteborgs stad inrättar ett lokalt granskningsråd för klimat i syfte att driva på stadens klimatarbete för att nå målen i Parisavtalet.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram styrdokument som tydliggör granskningsrådets ansvar, sammansättning samt hur det praktiska arbetet ska gå till.

Miljöförvaltningen bedömer sammanfattningsvis att ett externt råd skulle förstärka genomförandet av miljö- och klimatprogrammet och vara värdefullt oavsett vilken modell som väljs. Ett granskningsråd på klimatområdet skulle stärka stadens arbete och uppföljning inom detta område, särskilt om ett granskningsråd synkroniseras med uppföljningsprocessen av miljö- och klimatprogrammet, och då specifikt klimatmålen. Klimatfrågan som samhällsfråga är både bred och komplex och det är ett område där det både sker mycket inom samhällsutvecklingen och där det sker mycket forskning. Det är därför ett område där det är angeläget att få externa perspektiv.

I slutändan beror dock valet av typ av råd på vad staden vill ha ut av ett sådant råd. Förvaltningen lämnar det till kommunstyrelsen att avgöra och föreslår att nämnden inte tar ställning till förslagen i motionen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Utifrån hur andra liknande råd ser ut bedöms det röra sig om mellan 250 till 500 tkr per år i arvodering och mindre omkostnader. Bedömningen baseras på att akademien helt eller delvis gör uppdraget utan krav på arvode. I stadsledningskontorets tidigare underlag till förslag av granskningsråd ska en fast ersättning utgå till ordförande och vice ordförande. Till ovanstående uppskattning tillkommer kostnader för administration och övrigt stöd, exempelvis kommunikation.

De centrala råd som finns i Göteborgs Stad administreras av tjänstepersoner på stadsledningskontoret. Stadsledningskontoret föreslog att så görs även för ett granskningsråd för klimat. Samtidigt konstaterar de att det behövs en samverkan med miljöförvaltningen vilket kommer kräva vissa personella resurser. Miljöförvaltningen delar denna bedömning.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bedömningen ur ekologisk dimension beskrivs under rubriken Förvaltningens bedömning.

Bedömning ur social dimension

Motionen anger att granskningsrådet bör ha en bred kompetens så att även jämlikhets- och jämställdhetsperspektiven finns med, så att ”klimatarbetet ska bli så framgångsrikt som möjligt”. Detta bör skapa förutsättningar för att de sociala dimensionerna beaktas i granskningsrådets rekommendationer, vilket i sin tur kan stärka stadens analyser och arbete i dessa tvärdisciplinära frågor.

Bilagor

1. Motion av Karin Pleijel (MP), Gertrud Ingelman (V) och Stina Svensson (FI) om att inrätta ett lokalt granskningsråd för klimat.
2. Kommunstyrelsen 2020-11-11 handling 2.2.6 - Förslag på råd inom miljö- och klimatområdet

Ärendet

Kommunstyrelsen har gett miljö- och klimatnämnden möjlighet att yttra sig över remiss om motion av Karin Pleijel (MP), Gertrud Ingelman (V) och Stina Svensson (FI) om att inrätta ett lokalt granskningsråd för klimat senast den 1 juni 2021.

Miljöförvaltningen har bedömt förslagen i remissen och tagit fram förslag till yttrande som redovisas i detta tjänsteutlåtande.

Beskrivning av ärendet

Remissen handlar om en motion av Karin Pleijel (MP), Gertrud Ingelman (V) och Stina Svensson (FI) om att inrätta ett lokalt granskningsråd för klimat.

Miljö- och klimatnämnden har tidigare behandlat frågan om granskningsråd i ärendet om Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030¹. När remissförslaget behandlades av nämnden den 17 mars 2020 skrev miljöförvaltningen i sitt tjänsteutlåtande att ett programråd bestående av representanter från akademi, näringsliv och civilsamhällets organisationer kommer att bildas och utgöra referensgrupp till arbetet med programmet. Programrådet skulle ha en roll i att bedöma och rekommendera åtgärder samt bistå i analysen av stadens implementering av programmet. Rådet skulle även ge rekommendationer relaterat till uppföljningen och förslag till fortsatt arbete.

Kommunstyrelsen beslutade 2020-05-06 § 429 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram förslag på hur ett programråd kan utformas och inrättas i enlighet med förslaget till nytt miljö- och klimatprogram, i syfte att Göteborgs Stads samlade politik effektivt leder mot målet om nollutsläpp av klimatgaser senast 2045. Stadsledningskontoret redovisade uppdraget till kommunstyrelsen 2020-11-11. Kommunstyrelsen beslutade sedan att inget råd inom miljö- och klimatområdet ska inrättas.

Stadsledningskontoret gjorde i sin utredning en genomlysning av olika möjliga typer av råd, genom att se på hur andra organisationer har utformat motsvarande råd, och också utifrån hur stadens befintliga råd är utformade. Ett råd kan, enligt stadsledningskontorets underlag, antingen ha syftet att stödja staden i att nå stadens beslutade klimatmål eller i att nå samtliga mål i stadens miljö- och klimatprogram. Rådet kan ha en granskande roll eller vara en referensgrupp som bidrar med expertkunskaper till stadens strategiska arbete genom olika former av samverkan.

Stadsledningskontoret presenterade två huvudförslag till lösning; granskningsråd för klimat och referensråd för miljö- och klimatprogrammet. Ett granskningsråd bör endast bestå av experter från akademin och ett referensråd kan innehålla en bredare representation och även inkludera politiska representanter. Stadsledningskontoret gjorde bedömningen att ett externt råd för frågor inom miljö- och klimatområdet kommer att vara värdefullt oavsett vilken modell som väljs. Val av inriktning och ansvarsområde ger olika för- och nackdelar.

Inför att miljö- och klimatnämnden antog miljö- och klimatprogrammet den 15 december 2020 skrev miljöförvaltningen i det tillhörande tjänsteutlåtandet att förvaltningen kvarstår i bedömningen att inrättandet av ett råd med externa parter kopplat till miljö- och klimatprogrammet skulle förstärka genomförandet av programmet.

¹ Diarienummer 2019–2072

Miljöförvaltningens rapport ” Fossilfritt Göteborg— vad krävs?”, R 2018:13, inkluderade åtgärden ”Realisera ett klimatråd med uppgift att övervaka och tillse att stadens klimatstrategiska åtaganden följs”. Uppgifter som föreslogs för rådet var att granska investeringsbeslut, budgetar och verksamheter. Klimatrådet kan till exempel bestå av tjänstepersoner med kunskap inom klimat, energi, ekonomi, beteendevetenskap med mera.

Motionärernas förslag

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar att:

1. Göteborgs stad inrättar ett lokalt granskningsråd för klimat i syfte att driva på stadens klimatarbete för att nå målen i Parisavtalet.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram styrdokument som tydliggör granskningsrådets ansvar, sammansättning samt hur det praktiska arbetet ska gå till.

Förvaltningens bedömning

Miljöförvaltningen kvarstår i sin bedömning att ett externt råd skulle förstärka genomförandet av miljö- och klimatprogrammet. Miljöförvaltningen delar stadsledningskontorets bedömning att ett externt råd för frågor inom miljö- och klimatområdet kommer att vara värdefullt oavsett vilken modell som väljs. Val av inriktning och ansvarsområde för ett råd ger olika för- och nackdelar. Externa perspektiv kan oavsett modell bidra till utvecklingen av verksamheten och minskar risken för att organisationen går miste om relevant information och kunskap från andra delar av samhället. Detta vet vi utifrån vår samlade erfarenhet från såväl vår egen organisation som andras och utgör exempelvis grunden för våra omfattande remissprocesser i den offentliga sektorn.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att Göteborgs Stad inrättar ett lokalt granskningsråd för klimat i syfte att driva på stadens klimatarbete för att nå målen i Parisavtalet. Förvaltningen bedömer att detta skulle stödja arbetet med att nå stadens klimatmål och komplettera förvaltningens arbete med att följa upp såväl målen som arbetet med programmets strategier. Exempelvis har ett externt granskningsråd möjlighet att granska de uppsatta målen i budgetar och program och göra en bedömning av om de leder till tillräckligt kraftfulla utsläppsbegränsningar i linje med Parisavtalet. En extern granskning av fördelning av medel, prioriteringar av åtgärder och hantering av målkonflikter skulle vara ett positivt komplement till stadens egen uppföljning.

Ett granskningsråd med medlemmar som forskar inom relevanta fält kan även bedöma om kommunens mål, program och planer är i linje med aktuell forskning på dessa områden och svara på frågan ”stämmer de antaganden de premisser och utgångspunkter som finns med aktuell kunskap”. De kan även tillföra kunskap om hur staden kan komma vidare i processer och bidra till framdrift i fall då det råder osäkerhet på grund av kunskapsbrist eller där det finns ny kunskap som leder till bättre arbetssätt. Klimatfrågan som samhällsfråga är både bred och komplex och det är ett område där det både sker mycket inom samhällsutvecklingen och där det sker mycket forskning. Det är därför ett område där det särskilt angeläget att få externa perspektiv.

I stadsledningskontorets förslag på arbetsuppgifter för ett granskningsråd föreslås de årligen presentera en rapport som bör synkroniseras med stadens uppföljning och kopplas

till miljöledningssystemets rapporteringscykel. Förvaltningen instämmer i att rapporten bör synkroniseras med uppföljningen och mer specifikt med uppföljningen av klimatmålet i miljö- och klimatprogrammet och dess delmål. Det skulle öka möjligheterna för granskningsrådet att få tillgång till aktuella uppgifter och öka sannolikheten att granskningsrådets rapport kompletterar stadens uppföljning. Exempelvis planeras resultatet av det stödjande revisionsarbetet vara tillgängligt i slutet av kalenderåret, då även stadens uppföljning av uppdrag och mål i budget finns tillgängligt. För strategierna i miljö- och klimatprogrammet kommer det dels finnas årliga rapporter från respektive strategisamordnare, dels en årlig rapportering till nämnd och kommunstyrelsen. För målen och indikatorerna kommer det löpande publiceras information om indikatorer samt en uppföljningsrapport med analys vartannat år. Uppföljning av de verksamhets specifika klimatmålen kommer sannolikt även vara en bra källa till information för granskningsrådet.

Ett alternativ till ett helt fristående granskningsråd för klimat är ett vetenskapligt råd som specifikt skulle kunna komplettera och stödja uppföljningen av klimatmålen genom att integrera det i uppföljningsprocessen. Det skulle kunna antingen kunna fungera som ett bollplank som ger synpunkter på metod, analys och bedömningar i arbetet med stadens uppföljning eller en ”second opinion” till uppföljningen som kompletterar stadens egen uppföljning med sammanfattande rekommendationer. Ett sådant råd skulle få ett något snävare fokus som definieras av uppföljningsprocessen men ändå stödja uppföljningen med externa perspektiv.

Miljöförvaltningen bedömer sammanfattningsvis att ett externt råd skulle förstärka genomförandet av miljö- och klimatprogrammet och vara värdefullt oavsett vilken modell som väljs. Ett granskningsråd på klimatområdet skulle stärka stadens arbete och uppföljning inom detta område, särskilt om det sker en synkronisering med uppföljningen av klimatmålen. I slutändan beror dock valet av typ av råd på vad staden vill ha ut av ett sådant råd. Förvaltningen lämnar det till kommunstyrelsen att avgöra och föreslår att nämnden inte tar ställning till förslagen i motionen.

Anna Ledin

Direktör

Henriette Söderberg

Avdelningschef